

hikmet.net

RECEP-ŞABAN AYI | 2023

bülten

Rahmet Mevsimi: Üç Aylar

Üç Ayları Değerlendirme

Üç aylar orucu diye
bir oruç var mıdır?

**Virdiniz Olabilecek
Bir Dua**

Kandil günlerinde
oruç tutmak isteyen
hangi gün oruç
tutmalıdır?

Şaban ayında oruç
tutulur mu?

**Mirac: İkinci Kadir
Gecesi**

Efendimiz'in miracı
ruh ve bedenle
birlikte mi olmuştur?

Lütuf Gecesi: Regâib

**Yağmur Olur Yağar
Af: Beraat Gecesi**

Beraat kandilinin
gündüzünde oruç tut-
mak sünnet midir?

Rahmet Mevsimi:

Üç Aylar

Üç aylar deyince hemen aklımıza, mübarek bir zaman dilimi gelir. Bu aylar, Receb, Şaban ve Ramazan aylarıdır. En kıymetli ay, bin ayın (yaklaşık seksen dört yıllık ömrün) meyvesini, sevabını ve faziletini içinde barındıran Kadir

gecesinin bulunduğu Ramazan ayıdır. Dolayısıyla, Receb ve Şaban ayları, bu en faziletli ay ve gece için birer hazırlık mahiyetindedir.

Allah, hem günahlarımızdan arınsın, hem de kalb ve ruh dünyamızda inkişafı yaşayarak yeni yeni manevi

alemlere açılalım diye bizlere bazı fırsatlar vermiştir. Cuma günü, bayram günleri ve üç aylar da bu fırsatlardandır.

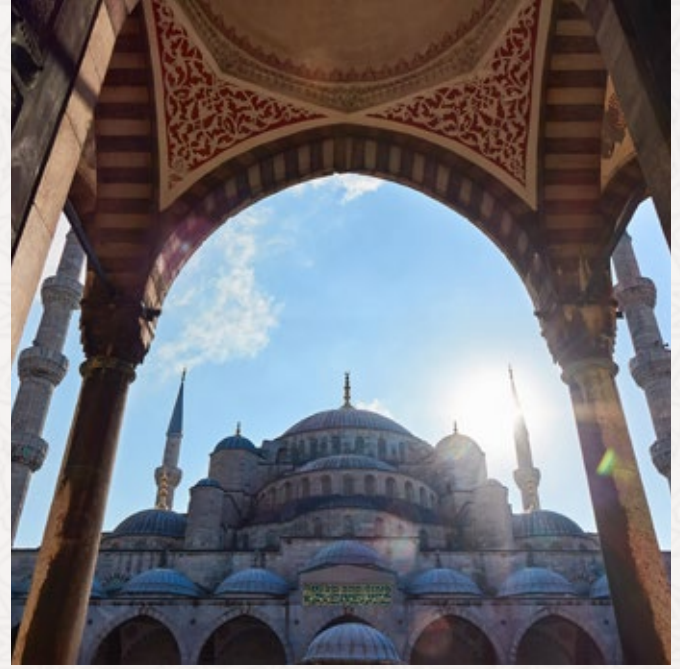
Üç aylar, bırakmak istediğimiz kötü adetlerimizi bırakma, kazanmak isteyip de bir kazanamadığımız güzel hasletleri kendimize mal etme adına sunulmuş bir imkândır. Çünkü bu aylarda, herkes derecesine göre eline diline sahip olmaya, gönlünü kin, nefret ve düşmanlıklardan arındırmaya çalışır. Böyle bir ortamda, insanın kendini kontrol etmesi daha kolay olur.

Kötülüklerden tamamen arınmak ve güzel hasletleri tabiatımızın bir yanı haline getirmek için belli bir süre gerekir. Büyüklerimiz bu süreyi, Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in hadislerinden yola çıkarak asgarî kırk gün olarak tayin etmişlerdir. Dolayısıyla, doksan günü içinde barındıran üç aylarda, kendimizi iki defa kırkar gün deneme imkânına sahibiz.

Üç aylar kalp ve gönülle yaşanması gereken aylardır. Bu ayda herkesin alacağı bir nasib vardır. Dolayısıyla da hiç kimse ümitsizliğe kapılmadan, gönlünü, sinesini bu ayda yağacak nimet yağmuruна açmalı ve şükürle coşmalıdır.

Receb ayının başında kutlanan Regâib gecesi, ayların sultanı Ramazan Ayı'nın bir müjdecisidir. Manevi alemlere açılmak için bir provadır. Yirmi küsur gün sonra gelen Mirac, gök kapılarının açılmaya başlamasını temsil eder. Beraat ise bu kapıdan gelecek olan kurtuluş müjdeleriyle gönüllerimize seslenir. Kadir gecesine gelince, üç aydan beri rah-

met, lütuf ve mağfiret kapılarını vuran kadirşinas dilencilere, bu kapıların ardına kadar açılması demektir.

Bu aylarda, bol bol tevbe ve istiğfarda bulunulmalı, Kur'an'la daha fazla meşgul olunmalı, nafile ibadetlere hız verilmeli, kaza namazları kılınmalı, dua ya çok ehemmiyet verilmeli, adeta bütün saniyelerimiz dua ve istiğfarla süslenmelidir. Ayrıca, muhtaçlara, öğrencilere, hastalara, yaşlılara ve Allah yolunda hizmet edenlere yardım ve dualarımızı esirgememeli, ayların Sultanı Ramazan ayına, onların da mutlu bir şekilde girmelerini temin etmeliyiz.

Üç aylar başladığında Peygamber Efendimiz şöyle dua etmiştir.

“Allahım, Receb ve Şaban'ı hakkımızda maddi manevi berekete vesile eyle ve bizi Ramazan ayına ulaştır. Amin.”

Allah, üç aylardan en üst derecede istifade eden ve Ramazan Bayramına ulaştığında büyük bir manevi kârla seven kullarından eylesin.

Üç Ayları Nasıl Değerlendirebiliriz?

Ey iman edenler! Sizi gayet acı bir azaptan kurtaracak, üstelik size çok kârlı bir ticaret sağlayacak bir iş bildireyim mi? Allah'a ve elçisine inanır, Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla mücadele edersiniz. Eğer bilerseniz bunu yapmak sizin için çok hayırlıdır. (Saf Suresi, 61/10-11)

Evet, bizlerin bu dünyaya gelmemizin esas gayesi, bu ayeti kerimede bildirilen o güzel ticareti yapıp, ardından bu yaptığımız ticaretin meyvelerini devşirmek üzere ahirete gitmektir.

Yani bizler sahip olduğumuz imkânları Allah yolunda kullanacağız; O'na ibadet edecek, O'nun emir ve yasaklarını yerine getirecek ve O'na haki ki kul olma yollarını araştıracağız. Zaten bir Müslüman için de bundan daha büyük bir şeref ve paye yoktur.

Diğer yandan, şu kısacık ömrümüzü Rıza-ı İlahi'yi kazanma yolunda harcaıp onunla ebedi mutluluğu kazanmak gibi bir yüce gayeyle karşı karşıya bulunuyoruz. Fakat dünya bütün fitnesiyle karşımıza dikilip bizi kendine çağırıldığından ve nefis ve şeytan gibi iki düşmanınız bulunduğundan fakat buna karşılık bizler gayet aciz ve zayıf olduğumuzdan dolayı her zaman istikametimizi koruyamıyor, her an duru kalamıyor ve kulluk kulvarında sürekli gel-gitlere maruz kalıyoruz.

O halde ne yapmalıyız ki, yaptığımız ibadetlerimizin sevabı katlanarak bize geri dönsün, ömür dakikalarımız bire yüz, bire yedi yüz ve daha fazla veren başaklar gibi ahiret hesabına semere versin ve işlediğimiz hata ve günahları-

mız affolunsun!?

Yenilenme Zamanı

İşte bütün bunlar için Rahmeti Sonsuz Rabbimiz, bizlerin önüne, değerlendirildiğinde şu fani dünyayla ebedi hayatları peyleyebileceğimiz, günahlardan arınıp tertemiz bir gönül iklimine ulaşacağımız, her anında yudum yudum huzur içeceğimiz üç aylar gibi bereketli bir zaman dilimi koymuştur.

Yeni bir aşk ve şevkle ibadete koşacağımız, Allah'ımızı, Peygamberimiz'i, Kur'anımızı, dinimizi yeniden tanıyacağımız, tanıyıp seveceğimiz, birbirimizi tekrar bir kere daha sımsıcak duygularla kucaklayacağımız bir zaman dilimi.. geçmişin muhasebesini yapıp ümitli geleceğe yelken açacağımız, kendimizi kontrol ederek, içimizi keşfetme yolculuğuna çıkabileceğimiz bir zaman dilimi.. yersiz hırsları, anlamsız çekişmeleri bırakıp, hoşgörünün o kuşatıcı iklimine dalabileceğimiz bir zaman dilimi.

Bediüzzaman Hazretleri bu kutlu zaman dilimlerinden bahsederken şöyle diyor: **“Her hasenenin (iyiliğin, ibadetin) sevabı başka vakitte on ise, Receb-i Şerifte yüzden geçer, Şâban-ı Muazza- ma’da üç yüzden ziyade ve Ramazan-ı Mübarekte bine çıkar ve Cuma gecelerinde binlere ve Leyle-i Kadirde (Kadir Gecesinde) otuz bine çıkar.”**(Şu- alar, 14. Şua)

Demek ki, üç aylar hakkıyla de- ğerlendirildiğinde, bizlerin bir ömür boyu elde edemeyeceğimiz sevapları ka- zanmamıza vesile olacaktır. Üç aylara bu kudsiyeti veren, en başta Allah (c.c.) ve Peygamber Efendimiz’dir (s.a.s). Bu ku- dsiyetin birer parçası olan dört önemli ve mübarek gece, (Regaib, Mirac, Beraat ve Kadir geceleri), üç ayların içindedir.

Üç ayların değerini ifade eden ve onu değerler üstü değerlere taşıyan un- surlardan biri Efendimiz’in (s.a.s) şu mübarek dualarıdır: **“Allahım! Receb’i ve Şâban’ı hakkımızda hayırlı ve mübarek kıl, bizi Ramazan’a ulaştır”**(Ahmed b. Hanbel, Müsned, 4/180) (2346)

Yine Hz. Aişe Validemiz (r.ah) şöyle bu- yuruyor: **“Resûlullah’ın Şaban ayındaki kadar oruçlu olduğu bir ay görmedim.”** (Müslim, Sıyam, 175).

Bizler için en güzel örnek olan Alem- lerin Sultanı Efendimiz (s.a.s), üç ay- lar girdiğinde diğer zamanlardan daha çok oruç tutar, nafilâ namazlarını artı- rır, yoksulları daha çok gözetirdi. Ve bu yaptıklarını Ramazan ayına doğru daha da çoğaltır, Ramazan ayında ve özellikle sonlarına doğru, geceleri ev halkını da kaldırarak adeta kulluğunu zirveleştirir- di.

Bu Aylarda Neler Yapabiliriz?

Şimdi, bu büyük ticaret imkânından mahrum kalmamak için şu mübarek zaman dilimlerinde neler yapabileceğimize dair birkaç hususu hatırlayalım.

1- Öncelikle bizler böyle zamanlarda kulluğumuzu gözden geçirerek, eksik ve hatalarımızı ele almalı ve bunları düzeltebilmenin yollarını aramalıyız. Yani hesaba çekilmeden önce burada kendimiz kendimizi hesaba çekmeliyiz ki, ahiretteki hesabımız kolay olsun.

2- Üç ayları günahlarımızın affı için bir fırsat bilmeli ve bol bol tövbe ve istiğfarda bulunmalıyız. Özellikle şu günlerde Müslümanların içinde bulunduğu sıkıntıları düşünerek dua dua Allah'a yalvarmalı ve Onun yardım ve inayetini talep etmeliyiz.

3- Özellikle namazlarımızı yeniden ele almalı, mümkün merteye cemaate devam etmeli, hatta yanımıza çocuklarımızı da alarak ibadetlerimizi büyük camilerde yapmaya çalışmalıyız. Böylece o ruh ve manayı daha iyi hissedebiliriz. Bundan başka eğer kaza namazlarımız varsa bunları kılma yoluna gitmeli, kaza namazımız yoksa bile, çokça nafle namaz kılmaya çalışmalı ve özellikle geceleri iyi değerlendirmeliyiz.

4- Bu zamanlar bizim için Kur'an'a döndüğümüz, Kur'an'la yeniden bulduğumuz ve onu anlamak için cehd eylediğimiz anlar olmalı. Bunun için de, imkânımız nispetinde çokça Kur'an okumalı, hatimler indirmeli ve bununla yetinmeyerek, Kur'an'ın manasına da nüfuz edebilmek için onun meal ve tefsirlerini okumalıyız.

5- Üç ayların girmesiyle birlikte, bu havanın bizim evimizde de hissedilmesi adına gerekeni yapmalıyız.

Yani evimiz farklı bir atmosfere bürünmeli ve evimizin fertlerinden her birinin bu kârlı ticaret zamanını en iyi şekilde değerlendirmesi adına bize düşeni ihmal etmemeliyiz. Bol bol Kur'an okumalarla, kılınan namazlarla, okunan virdlerle ve yapılan dualarla evimizde bir manevi hava esmeli, gözlerimizde sürekli ahiret tüllemeli ve böylelikle artan bir tempo sayesinde Ramazan'ı ve hususiyle de bin aydan hayırlı olan Kadir Gecesi'ni manevi yönden hazırlıklı bir şekilde karşılamalıyız.

6- Akrabalarla, komşularla ve dostlarımızla olan yakınlığımızı bir kat daha arttırmalı ve özellikle kandil gecelerinde göndereceğimiz tebrik mesajları veya yapacağımız ziyaretlerle onların gönül ve dualarını almalıyız.

7- Etrafımızdaki fakir fukaraya yardım etmeli, imkânımız ölçüsünde sadaka vermeli, fakir öğrencilerin okuması için onların elinden tutmalıyız. Çünkü bu zaman dilimlerinde vereceğimiz sadaka ve zekatlarımızın sevabı, bize katlanarak geri dönecektir.

Üç aylarınız, bereketli, feyizli ve en üst seviyede istifadeli olsun..

Virdiniz Olabilecek Bir Dua

Rabbimiz'in sevmediği, razı olmadığı, bizim de konumumuza yakışmayan, bizlere layık olmayan her hatadan, her günahattan, her isyandan dolayı Rabbimizden milyonlarca defa bağışlanma istiyor ve Allah'a tevbe ediyorum.

Allah'ım, beni yumuşak huylu, Sana tam teveccüh eden, alçakgönüllü, mütevazı, Kur'ân ahlakıyla ahlaklanmış, vakur, ciddi, kararlı, duruşuyla güven veren, zeki anlayışlı, fetanet sahibi, belâğat sahibi, ihlaslı, ihlasa erdirilmiş, ilhama açık, Sana ve Habibine (s.a.s) kavuşma iştiağıyla, ebedi ve sonsuz olarak dopdolu eyle.

Allah'ım! Bizleri ihlası talep eden Senin ihlasa erdirdiğin, müttaki, vera sahibi, zühdü bir hayat tarzı olarak benimsemiş, Senin razı olduğun Senin icraatı Sübhaniyenden razı olmuş, Senin sevgin ve Seni sevenlerin sevgisi ve bizi Senin sevgine ulaştıracak, bizleri ihlasa, rızana yaklaştıran amellerin sevgisiyle, Sana ve Habibine

(s.a.s) kavuşma iştiağıyla ebedlere kadar dopdolu eyle ki, Sen'den gayrisına karşı yersiz faydasız iştiağ duymayalım.

Allah'ım, senin sevgin ve seni sevenlerin sevgisi ve bizi senin sevgine, ihlasa, rızana yaklaştıran amellerin sevgisiyle, Sana ve Habibine (s.a.s) kavuşma iştiağıyla ebedlere kadar dopdolu eyle ki, Sen'den gayrisına karşı yersiz faydasız iştiağ duymayalım.

Allahım Senden af, afiyet istiyoruz, Senin rızanı, teveccühününü istiyoruz.

Allahım Senin yakınlığını, dostluğunu, sevgini, bizimle olmanı, inayetini, bizleri görüp gözetmeni, korumanı, hıfzını, siyanetin altına almanı, bizlere bütün düşmanlara karşı muvafakiyet ve zafer lutfemeni, diliyoruz.

Bizleri, Sana ve Habibine (s.a.s) kavuşma iştiağıyla ebedlere kadar dopdolu eyle ki, Sen'den gayrisına karşı yersiz faydasız iştiağ duymayalım.

Üç aylar orucu diye bir oruç var mıdır?

İslâm'da zamanla kayıtlı oruç, sadece Ramazan'da vardır. Onun dışında "üç aylar" orucu diye bir oruç asıl kaynaklarımızda bulunmamaktadır.

Müslüman, Recep ve Şaban aylarında çok oruç tutmalıdır ama onları tamamen oruçlu geçirmek diye bir husus kitaplarda bulunmamaktadır. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Hz. Âişe'nin ifadesine göre Ramazan'dan başka hiçbir ayı bütünüyle oruçlu olarak geçirmemiştir. Ramazan'dan sonra en çok oruç tuttuğu ay ise Şaban ayıdır (*Müslim, sıyam 175, 176*).

Günümüzde uygulanan şekliyle, üç ayları 7 sene tuttuktan sonra kurban kesme gibi bir ibadet kesinlikle yoktur ve bid'attır. İnsan, bu türlü şeylerle sevap kazanayım derken günaha girebilir.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), fitrî hayatın temsilcisidir; onun kıldığı namaz da, tuttuğu oruç da insanın fıtratına uygundur. Gerçi O, her ne kadar daha fazla, daha fazla dese de, kendi ifadesiyle, en zayıfların ayağına göre yürüyor ve kimsenin zorlanmayacağı bir ibadet örgüsü takdim ediyordu.

Hatta bu noktada daha fazla yapmak isteyenleri dizginlemiş ve **"Sizin Allah'a karşı en müttaki olanınız, en yakınınız benim, ben bazen namaz kılar bazen uyurum, bazen oruç tutar bazen iftar ederim..."** (*Buhârî, nikâh 1*) buyurmuşlardı.

Zira O, ölçü insanıydı. Kendisi bazen peşpeşe hiç iftar etmeden oruç tutardı, aynı şeyi sahabe yapmak isteyince buna da engel olmuş ve kendilerinin Allah tarafından yedirilip-içirildiğine dikkat çekmişti.

Öyleyse bizim için esas olan, ölçü insanının koymuş olduğu ölçü çerçevesinde ibadetlerimizi ifa etmek olmalıdır.

Daha fazla oruç tutmak isteyenler için Efendimiz'in en son tavsiyesi, Hz. Dâvûd'un orucu denilen gûnaşırı oruç tutma şeklidir (*Müslim, sıyam 189*). Efendimiz bunun ötesindeki bir oruca asla müsaade etmemiştir.

Kandil gecelerine özel namazlar var mıdır?

“

Kandil gecelerine ait hususî bir namaz yoktur.

Fakat bu geceleri;

1. kaza veya nafil namaz kılarak,
2. Kur’ân okuyarak,
3. tevbe-istiğfar ederek değerlendirmek gerekir.

”

Kandil günlerinde oruç tutmak isteyen hangi gün oruç tutmalıdır?

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem):

“Şaban ayının on beşinci gecesi olduğu zaman o geceyi ibadetle ihya ediniz ve gündüzünü de oruçla geçiriniz...” (İbn-i Mace, ikame, 191; Ahmed b. Hanbel, Müsned, 2/258) buyurmuştur.

Kandil günlerinde oruç tutmak isteyenler, ihya ettikleri kandil gecesi oruca niyet edip ertesi gün oruç tutarlar. Çünkü dinî hükümlere göre gün, güneşin batışı ile başlar ve ertesi gün güneşin batımına kadar devam eder.

Nitekim Cuma gecesi dediğimizde aslında günümüz takvimine göre Perşembeyi Cumaya bağlayan gece kastedilir. Aynı şekilde Ramazan başladığında ilk teravihi oruca başlamanı kılabiliriz.

Ancak şunu da ifade etmek gerekir ki kandil gecesinden önceki gün oruç tutmayı yasaklayan bir hüküm yoktur. İhtiyaten kandilden önceki gün ve sonraki gün de oruç tutma tercih edilebilir. Zira oruç tutulması mekruh olmayan günlerin hepsinde oruç tutmak mümkündür ve sevaptır.

Lütuf Gecesi: Regâib

Regâib gecesi, Recep ayının ilk Cuma gecesidir. Peygamber Efendimiz (sas)'ın Allah'ın bazı çok özel fiilî tecellilerine mazhar olduğu, nuranî lütuf ve ihsanlara, semavî derecelere eriştiği bir gecedir. Kelime olarak regâib, “çokça rağbet edilen, nefis, kıymetli, değerli, ihsan” mânâlarına gelen “ragîbe” kelimesinin çoğuludur. Buna göre Regâib Gecesi denilince: “Çok lütuf ve ihsanla dolu, kıymeti ve değeri büyük, çok iyi değerlendirilmesi gereken gece” mânâsı anlaşılır.

Müslümanlar arasında ise Peygamberimiz'in dünyayı teşriflerinin ilk halkasını teşkil eden anne rahmine şeref verdiği gün olduğuna inanılmaktadır. Ancak bu gece ile Peygamber Efendimiz'in doğumu arasındaki süre, bu inancı doğrulamıyor. Fakat, Hz. Âmine'nin Fahr-i Âlem Efendimiz'e hamile olduğunu bu gecedan itibaren öğrenmiş olabileceği düşünülebilir. (Ömer Nasuhi Bilmen, *Büyük İslâm İlmihali*.)

Peygamberimiz'in doğuşuyla yeryüzü nasıl küfür ve cehaletin karanlıklarından kurtulup büyük bir mutluluğa kavuştuysa, onun teşriflerinin ilk basamağı olan bu geceyi de bütün kâinat alkışlamış, coşkun bir sevinçle ayakta karşılamıştır. Mânen bereketli olan bu gecenin bir hususiyeti de mübarek Ramazan ayının ilk habercisi olmasıdır.

Bediüzzaman Hazretleri, Regâib gecesinin Efendimiz'in manevi terakki sürecinin başlangıcı olduğunu; Mi'rac gecesinde de bu terakkinin zirvesine ulaştığını bildirmektedir. (Said Nursi, *Sikke-i Tasdik-i Gaybî*.)

Bu gece Allah Rasûlü (sas), söz konusu mazhariyet ve lütuflar adına Cenâb-ı Hakk'a şükür için on iki rek'at namaz kılmışlardır. Bu gecede böyle bir namaz kılmak müstehaptır. (Gazâlî, *İhyâu Ulûmi'ddîn, Dâru'l-Ma'rife, Beyrut, 1/203-204*.) Bu geceyi ibadetle ihya etmenin sevabı pek çoktur. Diğer zamanlarda okunan her Kur'ân harfi için on sevap verilirse, Recep ayında yüzleri geçmekte, Regâib kandilinde ise daha da artmaktadır. Kaza ve nafîle namazların sevabı ise diğer gecelere oranla kat kat fazladır.

Genel anlamda üç aylarda yapılabilecek en güzel ibadetlerden birisi hiç şüphesiz oruç tutmaktır. Nitekim üç ayların en sonuncusu ve en faziletli olan Ramazan ayında da oruç emredilmektedir. Buna göre Regâib gecesinden önce oruç tutarak bu geceye manevî bir gerilimle hazırlanılabilir. Bu gecede yapılacak diğer ibadetlerle birlikte belki de kişi bir kul olarak, Allah'a (celle celâluhu) yaklaşmak adına yapılabilecek bütün ibadet-

leri, bütün vesileleri yerine getirmiş olur.

Regâib kandilinde yapılacak ibadetlerden bir diğeri de duadır. Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), bir hadislerinde bu gecede yapılacak duaların Allah katından geri çevrilmeyeceğini bildirmişlerdir. (Suyûtî, *Celâliüddin, Câmiu's-Sagîr, (Feyzî'l-Kadir'le birlikte) 3/454*.)

Öyleyse, bütün dünyada ve Türkiye'de Müslümanların türlü türlü bela ve musibetlerle boğuştuğu, din düşmanlarının Müslümanlar için akla hayale gelmedik planlar yaptığı, masum insanların çeşitli sıkıntılara maruz kaldığı bugünlerde bütün mülkün sahibi, her şeyi gören ve her şeye gücü yeten Rabbimize dua dua yalvaralım, en içten dualarımızla bütün bir ümmet için tekrar ber tekrar O'ndan yardım dilenelim.

Hacet namazıyla, kaza namazıyla, Kur'an ve cevşenle gecemizi aydınlatalım ve Allah'tan Müslümanlar için beklenen cennet iklimi bize lütfetmesini, müjdelenmiş ve emareleri çoktan ortaya çıkmış baharları getirmesini dileyelim, dilenelim.

Evet, başta Regâib olmak üzere, onun ardından gelen Mirâc, Berâat ve Kadir geceleri, zamanın Allah'a en yakın zirveleridir ve O'na yaklaşmanın, O'na açılmanın, O'na yükselmenin rıhtımları, limanları ve rampaları sayılırlar.

Ne mutlu bu limanlardan sonsuzluğa açılanlara, bu rampalardan manevi alemlere sıçrama yapanlara.

Regâib Kandilinizi tebrik eder, bütün insanlık için kurtuluş vesilesi olmasını Rahmeti Sonsuz'dan niyaz ederiz.

Mirac: İkinci Kadir Gecesi

Peygamber Efendimiz (sas)'ın rûhu ve bedeniyle Burak[1] isimli semavî bir binite binerek Cebrail ile birlikte Mekke'deki Mescid-i Haram'dan Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya (Beytü'l-Makdis'e) kadar yapmış olduğu gece yolculuğuna -ki bu gece yolculuğuna **İsra** denilir-, oradan da bir mi'râcla (manevî asansörle) yedi kat göklere yükselip tâ Sidretü'l-Müntehâ'ya ulaşması, burada Cebrail'i arkada bırakıp Refref denilen manevi bir binitle Allah'ın huzuruna varıp O'nun Zât-ı Akdes'ini yakînen müşahede etmesi ve zaman-mekân üstü konuşması olaylarına **Mi'râc** denilir.

İsra ve Mirac olmak üzere iki aşamalı bu gökler ötesi yolculuk, **peygamberliğin 12. yılında, hicretten 18 ay önce, mübarek üç ayların ilki olan Recep ayının 27. gecesinde** (Regâib gecesinden yirmi küsur gün sonra) gerçekleşmiştir. Kadir gecesinin de Ramazan'ın 27. gecesi olması ile aralarında çok gizemli bir tevafuk vardır. Bediüzzaman Hazretleri: **“Mi'rac gecesi ikinci bir Kadir gecesi hükmündedir.”** (Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, s.583) sözleriyle, bu gecenin Kadir gecesinden sonra en kutsal gece olduğunu belirtmişlerdir. Ebu Talip'in ve Hatice validemizin vefatı ile çok hüznlenen, müşriklerin üç yıl süren boykotu ve

Tâiflilerin saldırıları karşısında daralan Allah Rasûlü (sas) ve mü'minler, bu mi'rac olayı ile çok muhteşem bir teselliye ve ihsan-ı İlâhîye ve nail olmuştur. Üç ayların ilk kandili, Regaip gecesi, ikinci Mi'rac gecesidir. Regaip gecesi, Peygamber Efendimiz'in (sas) Ahmet ismiyle temsil ettiği manevi makamın başlangıcını oluştururken, Mi'rac gecesi bu makamın zirve noktasını ifade eder. [2]

Kur'ân-ı Kerim'de İsrâ suresi (17/1) bu İsrâ olayını anlatır. Necm suresi de İsrâ'nın devamı olan Mi'râc hadisesini anlatır (Necm, 53/1-18). Âyetlerde biraz da kapalı olarak anlatılan bu esrarengiz yolculuğu, Peygamberimiz (sas) bir çok hadîslerinde detaylarıyla anlatmışlardır.[3]

Bir gece Kâbe-i Muazzama'nın Hatîm mevkiinde yatarken, Cebrail (as) gelip mübarek göğüslerini yardı, kalbini zemzem suyu ile yıkadıktan sonra içini iman ve hikmetle doldurup eski hâline koydu. Sonra beyaz bir binek olan Burak ile (normalde bir aylık mesafedeki)

Mescid-i Aksa'ya uçtular. Orada bütün peygamberlerin ruhlarına imam olup namaz kıldırıldı. **Bu imamlık, o peygamberlerin getirmiş olduğu şeriatların hepsine Peygamber Efendimizin gerçek varis olduğuna işarettir.**[4]

Bir de kendisine su, şarap ve süt takdim edildi. O, fitrî ve tabîi olan sütü içti. Bu ise ümmetinin doğru yola iletildiğini ifade ediyordu.

Ardından yüceliklere yükseltici bir mi'rac (manevî asansör) ile göklerle çıkartılıp yedi kat semaları bir bir dolaştırılmış ve orada her katın temsilcisi olan Peygamberle görüşmüştür.

Melekleri, Cennet ve Cehennem'e kadar bütününüyle ahiret hayatını müşahade etti. Bütün alemleri dolaştı.[5] Cebrail daha sonra Peygamberimiz'i daha da yükseklere çıkardı, öyle bir fezaya vardılar ki kaderleri yazan kalemlerin cızırtıları duyuluyordu.

Nihayet varlıklar âleminin son sınırı olan Sidretü'l-Müntehâ'ya ulaştılar. Cebrail: "İşte

burası Sidretü'l-Müntehâ'dır. Ben buradan bir parmak ucu ileri geçecek olursam, yanarım." dedi. Peygamberimiz'e Sidre'de dört kutsal nehir ve her gün yetmiş bin meleğin ziyaret ettiği Beyt-i Ma'mûr gösterildi.

Sonra kendisine şarap, süt ve bal dolu üç bardak sunuldu. O, yine sütü tercih etti. İçtiği süt, onun ve ümmetinin fitratıydı.

Ayrıca şehitlerin ve muttakilerin cenneti olan Cennetü'l-Me'vâ'yı temaşa etti. Cebrail'i geride bırakan Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, burada Refref'e binerek Allah'ın arşına yükseldi ve tâ Kâb-ı Kavseyn denilen" imkân dairesinin bittiği, vücûb dairesinin başladığı" sınıra ulaştı. Allah'ın huzuru-

na vardığında O'na ok yayının iki ucu kadar, hattâ daha fazla yaklaştı (Necm, 53/9). Cemâlullah'ı perdesiz ve vasıtasız olarak müşahade etti, Onunla zaman ve mekândan münezze olarak ve keyfiyetini bilemediğimiz bir şekilde konuştu. Daha sonra tekrar Refref'le Sidre'ye geri döndü. Orada Cebrail'i asıl hüviyetiyle -tıpkı ilk defa Hira'da gördüğü şekliyle- gördü (Necm 53/13-14) Ardından yine Cebrail ile birlikte göz kırpması kadar kısa bir zaman parçasında dünyaya geri döndüler.[6]

Miracın Hediyesi

"Ben mi'racdan daha güzel bir şey görmüş değilim"[7] diyen Peygamberler Sultanı, mi'rac yüceliklerinden âdetâ bir vefa duygusuyla geri dönerken yanında ümmetine çok büyük hediyesi getirmiştir.

Birincisi: Beş vakit farz namazı getirmiştir. İhsan şuuruyla kılınan namazlar, ümmetin mi'rac asansörleri olacaktır.

İkincisi: "Âmenerrasûlü" diye bilinen âyetleri getirmiştir. [Bakara Suresi, 2/285-286].

Üçüncüsü: İsrâ Suresi'nin 22-39. âyetlerinde bahsedilen 12 adet İslâm prensibini getirmiştir.[8]

Dördüncüsü: Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ölen kimselerin günahlarının affedileceği ve Cennet'e girecekleri müjdesini getirmiştir.

Beşincisi: İyi amele niyetlenen kişiye -onu yapamasa bile- bir sevap; eğer yaparsa on sevap yazılacağı; fakat kötü amele niyetlenen kişiye -onu yapmadığı müddetçe- hiçbir günahın yazılmayacağı; ancak işlediği zaman da sadece bir günah yazılacağı müjdesini getirdi.

Bir diğer hediye de, Mi'rac gecesi Allah ile karşılıklı selâmlaşma ve sohbetlerinden bazı sözleri getirmiştir ki et-Tahiyyâtü diye meşhur olan bu sözler, bütün namazlarda teşehhütte otururken okunmakla Mi'racda Allah ile Habibi (sas) arasındaki o kutsî sohbeti hatırlatmakta ve benzerî bir konuşmaya bizleri mazhar etmektedir.[9]

Mi'rac'ta farz kılınan beş vakit namaz, mü'minin mi'racıdır; Peygamber Efendimizin miracı en büyük miractır. Bizim namazlarımız ise birer küçük mi'rac hükmündedir. Bu mi'racın zirvesi ise secde hâlinde, yani kulun Allah'a en yakın olduğu anda yaşanır.[10]

Her mü'min, namazın fiil ve rükünlerine konsantre olup, bir nevi mirac ile kâinatı arkasına atıp Allah'ın huzuruna kadar gider.[11]

Nasıl Değerlendirmeli?

Bediüzzaman Hazretleri: "Bu gece mümkün oldukça çalışmakla kazanç birden

bine çıkar. Manevi bir şirket olarak, inşaallah her biriniz kırk bin dil ile tesbih eden bazı melekler gibi, kırk bin lisan ile bu kıymetli gecede ibadet ve dualar edeceksiniz ve hakkımızda gelen (gelmesi ihtimali olan) fırtınalarda, binde bir zarar olmadığından dolayı, ibadetlerinizle şükredersiniz." (Nursi, Tarihçe-i Hayat, s.583) sözleriyle bu gecenin manevî bir fırsat bilinip değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çekmişlerdir.

Evet bu gece yapılacak ibadet ve dualar, Miracla gelen manevi hediyelere birer şükür, bir kısım maddi ve manevi felaketlere karşı set ve gelmeyip geri dönen felaketler için de bir teşekkürdür. "Mi'rac'ın esas armağanı namazdır ve bu aynı zamanda her mü'minin mi'racı olarak, onları da miraca götürecek nurdan bir helezondur.

Namaz, her şeyiyle halis bir ibadet ve mi'rac için yegane vesile, sonra da Allah Rasulü (sas)'ne gökler ötesi seyahatin en son noktasında verilen İlâhî bir armağandır. Bu armağan içinde herkeşe kılacağı namazı ölçüsünde bir mi'rac mukadderdir." "Mü'min için her namaz bir mi'râc vesilesidir. Ve mü'mine düşen de her namazda farklı farklı buudlarda bile olsa mi'râcını tamamlamaktır."

"Mi'racı namazla çıkılır.. Allah'a namazla ulaşılır, enbiyanın huzuruna namazla varılır. Ama herkes bunu namazda kendine göre hisseder ve kabiliyeti nispetinde yükseldiğini duyar. Herkesin hissettiği kendi miracıdır." Fıkıh kitaplarında bir Mi'rac gecesi namazından bahsedilmektedir ki, kılınması

tavsiye edilmiştir. 12 rekattır. Her rekatta fatiha suresiyle beraber herhangi bir sure okunarak iki rekatte bir selâm verilir. Sonra da 100 kere “Sübhânellâhi velhamdü lillahi vela ilahe illallâhü vellâhü ekber.” denilmelidir. Ardından ise 100 kere tevbe ve istiğfar edilip, 100 kere de Efendimiz (sas)’e salât ü selâm getirilmelidir. Gündüzünde de oruçlu bulunmalıdır; zira bu hâlde günaha dair olmaksızın yapılacak her duanın kabul edileceği Allah’ın rahmetinden umulur. [12] Ayrıca bu gece, Müslümanlar olmak üzere bütün dünyanın hali hazırdaki hoş olmayan durumları için dua edilmeli ve gözyaşı dökülmelidir.

Kandiliniz mübarek, gönülleriniz Hakk’a açık, kalpleriniz huzur içinde, istifadeniz çok, günahların affedilmiş, derecelerinizi artmış olsun.

Dipnotlar

1-Merkepten büyük, attan küçük bu göksel binet beyaz renklidir ve Cennet’ten getirilmiştir. (Nursi, Mektubat).

2- Nursi, Sikke-i Tasdik-i Gaybî

3- Buhari, Bed’ü’l-Halk, 6.

4, 5- Nursi, Sözler

6- Nursi, Sözler, s. 136, 562. Mi’rac olayının ” bast-ı zaman gibi” çok kısa bir sürede olduğuna dair bkz. Nursi, Mesnevi-yi Nuriye, s; Nursi, Lem’alar, s.17.

7- Buhari, Salât, 1; Mi’rac: Semavî asansördür ki, ölümlerin ruhları gökyüzüne onunla yükseltir. Bu yüzdendir ki ölümlerin gözleri yukarılara gökyüzüne doğru bakar.

8-“Allah’tan başkasına kulluk etmeyin. Ana-babanıza da iyi davranın. Akrabaya, yoksula, yolcuya hakkını verin. Gereksiz yere de saçıp savurarak israfçı ve cimri olmayın. Geçim endişesi ile çocuklarınızın canına kıymayın. Zinaya yaklaşmayın. Haklı bir sebep olmadıkça Allah’ın muhterem kıldığı cana kıymayın. Yetimin malına, rüşdüne erinceye kadar, ancak en güzel bir niyetle yaklaşın. Ahdinizi yerine getirerek verdiğiniz sözü tutun. Ölçtüğünüz zaman tastamam ölçün ve doğru terazi ile tartın. Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme. Yeryüzünde böbürlenerek dolaşma.” (İsra, 17/22-39).

9- Kaynaklarda bu mânâyı gösterir şekilde bazı hadisler bulunmaktadır: “Sizden biriniz namaza durduğunda Rabbiyle münacat edip konuşur.” “Cenab-ı Hakk’ın namaz kılan kula teveccühü ve ikbali devam eder, tâ ki kul namazdan çıkıncaya kadar (ya da kul sağına-soluna dönmünceye kadar).” Buhari, Salât, 39.

10- Nursi, Mesnevi-yi Nuriye, s.63; Nursi, Sözler, s.47.

11- Ümmet de insilâh-ı küllî denilen bir haletle bir nevi mi’rac yapmaktadır. İnsilâh-ı küllî: Kulun (mutasavvıfın) unsurlardan mürekkep olan kesif madde bedeninden çıkarak, bütün unsurları bırakıp âlem-i gaybdan olan latif cesediyle semalara urûc etmesi olayına denir. Bkz. Yazır, Muhammed Hamdi, 5/315152, Eser Neş.İstanbul.

12- Ömer Nasuhi Bilmen, Büyük İslam İlmihali

Efendimiz'in miracı ruh ve bedenle birlikte mi olmuştur?

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) bu mucizevî yolculuğu hem bedeni hem de ruhuyla yapmıştır. Bunun delilleri kısaca şöyledir:

1. Kur'ân-ı Kerim'de bu hadise anlatılırken kullanılan kelimeler, Resûlullah'ın bu yolculuğu ruh ve bedenle birlikte yaptığını göstermektedir. "Kulunu bir gece Mescid-i Haram'dan, Mescid-i Aksa'ya kadar..." ifadesindeki "abd" (kul) kelimesi, hem ruh hem de bedeni içine alan bir lafızdır. Kur'ân'ın diğer ayetlerine baktığımızda, "abd" kelimesinin geçtiği yerlerde kasdedilen mânâ rûh-beden birlikte insandır. Nassın zâhiri varken te'vîline gitmek doğru değildir. Hem zaten bu yolculuk uyku halinde ve sadece ruhla olmuş olsaydı, ayetteki ifadenin "..kulunun rûhuyla..." olması gerekirdi.

2. Yüce Allah, İsrâ-Mirac hadisesinin geçtiği, İsrâ sûresine "Subhânellezî esrâ bi abdihî..." cümlesiyle başlamıştır ki, Araplar, hayretâmiz bir hadiseyle karşılaşmış ondan dehşete kapıldıklarında "Subhânellâh!" derler. Bu sûrenin de böyle bir cümleyle başlaması göstermektedir ki, burada acayip şeyler meydana gelecektir. Şayet bu, rüyada olan bir hadise olmuş olsaydı hayret edilecek bir durum söz konusu olmazdı.

3. Konuyla ilgili olan bir ayette: "insanlara fitne olması için..." ifadesi vardır ki, buradan da meydana gelen bu hadisenin, ruh-bedenle birlikte olduğu anlaşılmaktadır. Zira madde âleminin ötesinde nice olaylardan Resûlullah bahsetmiştir ki, bunlardan hiçbirisine müşrikler bu şekilde bir itiraz etmemişler ve bu bir imtihan vesilesi olmamıştır. Zaten insanlar uykularında pek çok hârika hadiseler görür, aşılmaz mesafeleri aşarlar. Sabahleyin bunları etrafındaki insanlara anlattıklarında hiç kimse bunu yadırgamaz ve vukûunu muhal görmez. Ancak İsrâ-Mirac hadisesini duyan müşrikler, hemen karşı gelmiş, bunun mümkün olamayacağını iddia etmişlerdir. Şayet İsrâ ve Mirac, sadece ruhla gerçekleşmiş olsaydı, onların bu denli sert ve ateşli itirazlarına sebebiyet vermesi düşünülemezdi.

4. İsrâ ve Mirac'ın ruh-beden beraberce olduğu hakkında, sahâbenin ve ümmetin icmâi vardır. Başta Hz. Ebûbekr, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali gibi pek çok kimse, bu hadisenin ruh ve bedenle meydana geldiği hususunda ittifak halindedirler.

5. Bu hadisenin akabinde gerek Ümmü Hâni'nin Allah Resûlü hakkındaki endişesi gerekse bizzat Hz. Peygamber'in kendi endişeleri de göstermektedir ki, bu hadise, ruh-beden bütünlüğü içerisinde meydana gelmiştir. Şayet bu olay, bedenle birlikte gerçekleşmemiş olsaydı, insanların onları yalanlayacakları endişesi olmazdı.

6. Şayet İsrâ ve Mirac rüyada ve ruhen olmuş olsaydı, bu olayın Hz. Peygamber'in risaletine delil olması ve onun bir mucize olması düşünülemezdi. Çünkü insanlar rüyalarında, her türlü harikulâdelikleri görebilir, uçabilir, normal hayatta yapılması mümkün olmayan pek çok işi başarabilirler. Ancak bunların hiçbirisini harika bir olay bir mucize olarak takdim etmezler. Kimse de onların rüyalarında gördüğü bu türlü şeyleri inkâra kalkmaz.

7. “Muhammed'in gözü aşmadı ve şaşmadı. Andolsun Rabb'inin ayetlerinden en büyüğünü gördü.” (Necm, 53/17-18) ayetleri de göstermektedir ki mirac, ruh-beden beraberce meydana gelmiştir.

8. Ayrıca Hz. Peygamberin, diğer peygamberlere Mescid-i Aksâ'da namaz kıl-

dırması, bu hadisenin rûh-bedenle olduğunun ayrı bir delilidir.

Bütün bunlardan anlaşılmaktadır ki, İsrâ ve Mirac, Allah Resûlü'nün bir mucizesidir. Kitap, sünnet ve icma' ile vukûu sabit olup inkârı mümkün değildir.

Şaban Ayı

Şaban ayı, bir taraftan bereketli mevsimin aylarından biri olan Receb ayının geçtiğini haber verirken, diğer taraftan ayların sultanı Ramazan'ın iyice yaklaştığını bizlere müjdeler. Sanki bizlere; **“Uyanın! Ramazan yaklaşıyor”** der gibidir.

Evet, bu aydınlık zaman dilimlerinin değil saniyelerini belki âşirelerine kadar değerlendirmek bir kadirşinaslık gereğidir. Bad-i hevâ geçen ömrü bereketlendirmenin en kestirme yolu olan bu zaman dilimleriyle -değerlendirildiği takdirde- dünyevî işlerimize ait karanlık zaman dilimleri dahi aydınlanır.

Zira hadis-i şerifte **“Şaban günahları temizleyendir”** buyrulmuş ve Şaban ayının günah işlenen karanlık zaman dilimlerini aydınlatığına işaret edilmiştir.

Bediüzzaman Said Nursî hazretlerinin ifadesiyle bu ay müminler için en kârlı ve kazançlı fırsattır. Çünkü Şaban'ın değer ve kıymetini arttıran en önemli tarafı, diğer aylara göre (Ramazan hariç) yapılan her amelin ve ibadetin sevabının üç yüz kattan fazla oluşudur (*Şualar*, 14. Şuâ). Yani sâlih amel olarak ne yapılırsa yapılsın on sevap yerine üçyüz sevap kazanılır. Şaban ayında Beraat gecesinin olduğunu da unutmamak gerekir.

Beraat gecesini, meleklerin inmesi, duaların kabul olunması, duaların geri çevrilmemesi gibi birçok fazilete sahip olduğu

için, bulunduğu ayı da değerli kılmıştır. İbn Mâce, Şaban ayı ve özellikle Beraat gecesini hakkında rivayet edilen şu iki hadisi kaydeder: **“Şaban ayının yarısı (Beraat gecesini) gelince; gecesini namazla, gündüzünü oruçla geçiriniz. Şüphesiz ki Allah, o gece güneşin batmasıyla dünya semasına tecellî eder ve şöyle der: Benden af dileyen yok mu? Onu affedeyim! Rızık isteyen yok mu? Rızık vereyim! Şifa dileyen yok mu? Şifa vereyim!”** (İbn Mâce, *İkâmetü's-Salât*, 191).

Şaban ayında ibadet noktasında özellikle aşağıdaki hususlara dikkat etmek gerekir.

Salât u Selamı Çok Zikretmeli

Hadis-i şerifte Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem “Receb Allahın ayı, Şaban benim ayım, Ramazan ümmetimin ayıdır” demiştir. Bu hadiste Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem Receb ayında kelime-i tevhidin, Şaban ayında salât u selamın, Ramazan ayında ise Kuran'ın okunması gerektiğine işaret buyurmuşlardır. Buna göre Şaban ayında da Peygamberimiz nazara verilmiş, ruhlara O'nun ehemmiyeti daha bir özel manada bu ayda duyurulmuş olabilir. Bunun neticesi olarak da, daha çok salât ü selam getirilir. Efendimizin sıfatları ve Allah katındaki yeri düşünülür, anlaşılmaya çalışılır.

Şaban ayında oruç tutulur mu?

Oruç ayı olan Ramazan ayından hemen önce gelen Şaban ayı Ramazana hazırlık olması sebebiyle orucun çok tutulması gereken bir aydır. Zira Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem ramazandan sonra en çok bu ayda oruç tuttukları rivayet edilmiştir. Bu hususta Hz. Âişe'nin (r.a.) şöyle bir rivayeti vardır: **“Resûlullah aleyhissalâtü vesselam bazı aylarda çok oruç tutardı. Hatta biz, onu bu ayda hiç iftar etmedi sanırdık. Bazı aylarda da çok iftar ederdi. Hatta biz, onu bu ayda hiç oruç tutmadı derdik. Resûlullah'ın Aleyhissalâtü Vesselam Ramazan'dan başka bir ayın orucunu tamamladığını görmedim. Şaban'daki kadar, çok oruçlu olduğu bir ay da görmedim.”** (Buharî, Savm, 51)

Hz. Âişe başka bir rivayetinde bu konuda şunları söyler: “Resulullah Aleyhissalâtü Vesselam senenin hiçbir ayında Şaban ayındakinden fazla oruç tutmaz ve şöyle buyururdu: Amellerden gücünüzün yettiğini yapın. Çünkü siz bıkmadıkça, Allah da size asla bıkmış muamelesi yapmaz. Allah yanında amelin en makbulü, kişinin az da olsa devam üzere işlediği ameldir.” (Müslim, Sıyâm, 177).

Bu hususla alakalı olarak bir gün kendisine: **“Ya Resûlallah, Ramazan'dan başka en faziletli oruç hangi aydadır?”** diye sorulunca bu soruya Peygamberimiz Aleyhissalâtü Vesselam, **“Ramazan'ı tazim için (Ramazan hürmetine) Şaban'da tutulan oruçtur”** cevabını verirler. (Tirmizî, Zekât, 28)

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem'in bu ayda çok oruç tutmasının hikme-

tini öğrenmek isteyen Üsâme (r.a) Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem'e “Yâ Resûlallah, Şaban ayında tuttuğunuz kadar hiçbir ayda oruç tuttuğunuzu görmedim” der. Bunun üzerine Peygamber Aleyhissalâtü Vesselam şöyle buyururlar: **“Receb ve Ramazan ayları arasında şu Şaban ayında insanlar gafildir. Bu öyle bir aydır ki, ameller, Âlemlerin Rabbine bu ayda yükseltilir. Ben oruçlu iken amellerimin yükseltilmesini severim.”** (Neseî, Savm, 70).

Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem, ümmetine bu ayda gafil olmamaları yönünde ikazda bulunmuştur. Bir dahaki Şaban ayına ulaşacağımız meçhulken bu Şaban'ı son Şaban'ı geçiriyor gibi ihya etmek ve Efendimiz'e salât u selam getirmek, elimizden geldiğince bu ayı oruçla geçirmek Şaban'ın hakkını verme adına yapılabilecek hususlardır. Allah, bizleri Şaban'ı hakkıyla değerlendirenlerden eylesin. Âmin...

Yağmur Olur Yağar Af, Beraat Gecesi

Allah'ın affediciliğini hepimiz biliyoruz. Bilmek bir açıdan kolay fakat, bu bilmenin gereğini yerine getirmek her zaman kolay olmuyor.. Yani o af kapısına yönelmek, ümitle beklemek. Bunlar da aslında kolay olmasına rağmen, nefsin gafletinden, bir kapıda itirafta bulunmanın insana ağır gelmesinden ve dua etmenin ve af dilemenin fazileti ve neticeleri bilinmediğinden dolayı zorlaşabiliyor.. Allah bu kadar affedici iken, O'nun kapısına yönelmemek ne büyük gaflet.. O, **"Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin"** derken **"o kadar günahım var ki, affedilmez"** demek, ne büyük cüret!

Üç aylar ve özellikle mübarek geceler bir affetme-affedilme mevsimidir. Gönüllerin daha bir ümitle Merhameti Sonsuz'un kapısına yöneleceği, bağışlanma dileyceği, kendini sevdirmeye çalışacağı bu zaman dilimi ve içindeki geceler, bizim için bir başlangıç noktası olabilir. Kısa bir zaman da değil, tam üç ay. On iki aydan üç ayı, bize özel sunulmuş bir fırsatlar kuşağı..

Beraat gecesi, bütün günahlardan beraat etmek, hayatımıza yeni bir yol çizmek için yoğunlaştırılmış af gecesidir. Aişe validemizden rivayet edilen bir hadis-i şerifte Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, şöyle buyururlar: **"Allah Teala Hazretleri, Şaban ayının yarısında (Beraat gecesinde) dünya semasına iner ve Kelb Kabilelerinin koyunlarının tüyünün adedinden daha çok sayıda günahı affeder."** (Tirmizi, Savm 39) Burada zikredilen sayı, kesretten

kinaye olarak (yani o şeyin çokca olacağını kastederek) söylenmiş bir sayıdır. Yoksa mutlaka o sayıda affedilecek demek değildir. Yani Allah celle celalühu, ne kadar günahınız olsa da bu gecede hepsini affeder demektir. Dikkat edilecek husus, bizim tam bir inanmışlıkla, affedileceğimize dair sağlam bir ümitle Allah'a yönelmektir.

Evet, bu gece günahlarımızın muhasebesini yapmak, fıtratımıza yakışmayan kirli işlerle özümüzü nasıl kirlettiğimizi düşünmek ve bundan sonra gönüllerimizin derinliklerinden kopup gelen bir ümitle Allah'a teveccüh etmek bizden beklenen bir vazifedir. Böyle bir teveccühe aslında her zaman ihtiyacımız var.. Dünya ve içindekiler bizi gün be gün kendine çekiyor ve Allah'tan koparıyorken, bizim yapacağımız şey, her an O'na sığınmaktan başka bir şey değildir.

Allah celle celalühu, kullarını affetmek için adeta bahaneler yaratmaktadır. Böylece her vesileyle affetmek istediğini bizlere bildirmektedir. Pek çok ayet-i kerimenin yanında, bir hadiste de şöyle buyrulur: "Kim duha namazına devam ederse, denizköpüğü kadar çok da olsa, Allah günahlarını affeder." (Tirmizi, Salat 346) Kılınan iki ya da dört rekatlık bir namaz, susamış bir köpeğe içirilen su, bütün günahların affedilmesine vesileyse, demek ki Allah, bizi hep affetmek istiyor. Bu kadar affetmek isteyene karşı, müstağni kalan, af istemeyen insan azaba müstehak değil midir?

Elbette ki, yapacağımız iş sadece günahlarımızın affını dileyip kalmak değildir. Bunun ötesinde; hayatımıza ait yeni kararlar almak, üzerimizden atmak istediğimiz olumsuz taraflarımızın atılması, kazanmayı arzu ettiğimiz güzel hasletlerin de fitratımızın bir tarafı haline getirilebilmesi için azmetmek de gerekir. **“Bir kere de azmettin mi, artık Allah’a dayan, O’na tevekkül et!”** (Âl-i İmran Suresi, 3/159) Yani, İslam’ı yaşama heyecanını içinde duyup farzlarına, vaciplerine, sünnetlerine, adabına uymak, haramlardan mekruhlardan kaçınmak için karar verip yola çıktıktan sonra, Allah seni o yolda yalnız bırakmaz. Dünyanın cazibedar güzelliklerine teslim etmez, dayanılmaz gibi görünen o akli baştan alıcı günahlara

karşı seni desteksiz, korumasız bırakmaz. Her an seninledir. Çünkü **“O, nerede olursanız olun, sizinle beraberdir.”** (Hadid Suresi, 57/4)

İstemesini bilmemiz ve her ihtiyacımızı Allah’tan istemeyi adet haline getirmemiz gerekiyor. Çünkü Allah isteyin diyor, isteklerinizi cevapsız bırakmam buyuruyor. Şu kudsi beyana bakın neyi emrediyor ve neye işaret ediyor!: **“Kullarım Ben’i senden soracak olurlarsa, bilsinler ki Ben pek yakınım. Bana dua edenin duasına icabet ederim. Öyleyse onlar da dâvetime icabet ve Bana hakkıyla inanıp tasdik etsinler ki doğru yolda yürüyerek selâmete ersinler.”** (Bakara Suresi, 2/186)

Evet bu gece isteme, dileme, yalvarma, yeni kararlar verme, kararları tatbika azmetme gecesi.. Yalnız, İslam âlemini de unutmayalım. Perişan vaziyette bulunan, dua ve yardım bekleyen dünya kadar inanmış ve masum insan var. Yine aynı kitlenin içinde, gafletin, ülfetin, umursamazlığın, boşvermişliğin, ümitsizliğin, heyecansızlığın, meraksızlığın, ittifaksızlığın, bölünmüşlüğü, İslam’ın sunduğu o eşsiz değerlerden habersizliğin, kendi değerlerimize karşı yabaniliğin ağında kıvrım kıvrım yaşayan bir dünya var. İşte, bu gece onlara da dua edelim. Allah, inanmışlara İslam’ı yaşama ve Allah’a inanma heyecanı versin. İnanma bahtiyarlığına erememişlere hidayet bahşetsin. Dine, imana bilerek düşmanlık yapanların hidayetini dilemişse, versin; dilememişse onları istihkaklarıyla baş başa bıraksın, bizi onların şerrinden muhafaza buyursun..

Büyük affa mazhar olmamız dileğiyle..

Beraatimiz Olsun!

Berâat gecesinin mübarekliği ve özellikleri hakkında sahih hadîs-i şerîflerden bir-ikisi şöyledir:

“Allah Tealâ, Şaban ayının onbeşinci (Berâat) gecesinde -rahmetiyle- dünya semasına iner, orada tecelli eder ve Kelb Kabîlesi’nin koyunlarının tüyleri sayısından daha çok sayıda günahkârı affeder.” (Tirmizi, Savm, 39; İbn Mace, İkame, 191)

“Şaban’ın ortasındaki (Berâat kandili) geceyi ibadetle ihya ediniz, gündüzünde de oruç tutunuz. Allah Tealâ o akşam güneşin batmasıyla dünya semasında tecelli eder ve fecir doğana kadar, ‘Yok mu benden af isteyen, onu affedeyim. Yok mu benden rızık isteyen, ona rızık vereyim. Yok mu bir musibete uğrayan, ona afiyet vereyim. Yok mu şöyle, yok mu böyle!’ der.” buyurmuştur. (İbn Mace, İkame, 191)

Bir diğer hadîste ise, Berâat kandi-
linde yapılacak duaların geri çevrilmeyece-
ği müjdesi verilmiştir. (Suyûtî, Celalüddin, Câmi-
u’s-Sagîr, 3/454, Beyrut, 1972)

Bir kısım âlimlerin, kıblenin Ku-
düs’teki Mescid-i Aksa’dan Mekke’deki Ka-
be-i Muazzama istikametine çevrilmesinin
Hicret’in ikinci yılında Berâat gecesinde
vuku bulduğunu kabul etmeleri de geceye
ayrı bir önem kazandırmaktadır.

Bazı müfessirlerin **“Biz Onu (Kur’ân’ı) kutlu bir gecede indirdik. Çünkü biz haktan yüz çevirenleri uyarırız. O öyle bir gecedir ki, her hikmetli iş, tarafımızdan bir emir ile o zaman yazılıp belirlenir.”** (Duhân Suresi, 44/3-6) âye-
tinde belirtilen gecenin Berâat gecesine oldu-
ğunu söylemeleri de bu gecenin ehemmiye-
tini ortaya koymaktadır. (Hamdi Yazır, Hak Dini

Kur’an Dili, 5/4293-4295.)

Rasûlullâh (sas): “Allah Tealâ bütün şeyle-
ri Beraat gecesinde takdir eder. Kadir ge-
cesi gelince de bu şeyleri sahiplerine teslim
eder.” buyurmuştur.

İslâm kaynaklarında Beraat gecesinde beş hasletin varlığından bahsedilmektedir:

1- Her önemli işin bu gecede hikmetli bir şekilde ayrımı ve seçimi yapılır.

2- Bu gece yapılan ibadetin (kılınan namazların, okunan Kur’ân’ların, yapılan dua ve zikirlerin, tevbe ve istiğfarların), gündüzünde tutulan oruçların fazileti çok büyüktür.

3- İlâhî ihsan, feyiz ve bereketle dopdolu bir gecedir.

4- Mağfiret (bağışlanma) gecesidir.

5- Rasul-i Ekrem’e şefaathakının tamamı (şefaathı tamme) bu gece verilmiştir. Şöyle ki: Rasulullah (sas) Şaban’ın 13. Gecesi Allah’tan ümmetine şefaathetme hakkı istemiş, üçte biri verilmiş; 14. Gecesi yine istemiş, üçte biri daha verilmiş; 15. Gecesi (Beraat gecesine) tekrar istemiş ve bu gece şefaathın tamamı kendisine verilmiştir.

Bu gece her tarafı kaplayan rahmet, merhamet ve lütuftan tevbe etmedikleri takdirde şu kimseler istifade edemezler:

1- Allah’a ortak koşanlar.

2- Kalpleri düşmanlık hisleriyle dolu olup insanlarla zıtlasmaktan başka bir şey düşünmeyenler.

3- Müslümanların arasına fitne sokanlar.

4- Akraba bağını koparanlar.

5- Gurur ve kibir sebebiyle elbiselerini yerde sürüyenler.

6- Anne ve babalarına isyanda devam edenler.

7- Devamlı içki içenler (İbn Mace, İkame, 191)

Nasıl Değerlendirilmeli?

Hiz. Peygamber'in Şaban ayına ve özellikle bu ayın içindeki Beraat gecesine ayrı bir önem vererek onu ihya ettiğine dair diğer rivayetleri göz önüne alan çoğu âlimler bu geceyi namaz kılarak, Kur'an okuyarak ve dua ederek geçirmenin çok büyük sevaba vesile olacağını söylemişlerdir. Beraat gecesini kılınacak namaza Salâtü'l-Hayr/Hayır Namazı denilmiştir. Bu namaz birçok rivayete göre yüz rekattır. Her rekatinde fatiha suresinden sonra on (veya on bir) kere ihlâs suresi okunur.(Ömer Nasuhi Bilmen, Büyük İslam İlmihali) Bir rivayet göre ise on rek'attir; ve her rek'atında fatiha'dan sonra yüz İhlas suresi okunur. Beraat gecesini namazını İmam Gazali, İhya'sında 1/203 zikretmektedir.)

Bediüzzaman Hazretleri talebelerine yazdığı bir Berâat Kandili tebrikinde bu gecenin değeri ve değerlendirilmesi ile alâkalı şöyle demektedir: **"Elli senelik ibadetle dolu bir ömrü inananlara kazandıran Beraat gecenizi ruh u canımızla tebrik ederiz."**(Nursi, Şualar)

Beraat Gecesi, bütün senenin kutsî bir çekirdeği ve insanlığın kaderinin programı olması açısından, Kadir gecesini gibi mukaddestir. Kadir gecesinde her bir amelin, okunan Kur'an'ın her bir harfinin sevabı otuz bin olduğu gibi, Beraat gecesinde de yirmi bine kadar çıkar...Bu geceler, elli senelik bir ibadet hükmüne geçebilir. Onun için elden geldiği kadar Kur'an'la, istiğfar ve salavatla meşgul olmak büyük bir kârdır. (Nursi, Şualar)

Kandilinizi tebrik eder, bu gece vesilesiyle Alem-i İslam'a hayır, huzur, dirlik, düzen, İslam'ı yaşama heyecanı, dua aşkı, ibadet tutkusu, çalışma şevki ve bereket vermesini Rahmeti Sonsuz Rabbimizden dileriz.

Beraat kandilinin gündüzünde oruç tutmak sünnet midir?

Bu gecenin önemi ve fazileti ile ilgili Tirmizî ve İbn-i Mâce'nin Sünenlerinde, Abdurrezzak'ın Musannef'i gibi eserlerde müstakil bab başlıkları açılarak konu ile ilgili hadîsler bir araya getirildiği gibi değişik hadîs kitaplarında da bu gecenin fazileti ile ilgili rivayetler yer almaktadır. (Bkz. İbn-i Ebi Şeybe, Musannef, 6/108; Abdurrezzak, Musannef, 4/316)

Beraat gecesini Hz. Aîşe'den (r.a.) gelen bir rivayette İnsanlığın İftihar Tablosu'nun mübarek beyanlarında şu şekilde geçmektedir: **"Allah Teâlâ Şaban ayının 15. gecesini dünya semasına rahmet, mağfiret ve lütuflarıyla tecelli eder. Tecelli eder de Kelb kabilesinin koyunlarının kollarının sayısından daha çok insanı affeder."** (Tirmizî, savm, 39; İbn-i Mâce, ikame, 191)

Bu gecenin önem ve faziletini, bu kutlu zaman diliminin değerlendirilmesi gerektiğini bildiren Hz. Ali'den gelen bir başka hadîs de şu şekildedir: **"Şaban ayının ortasında geceyi ibadet ederek gündüzü oruç tutarak geçiriniz. Allah o gece güneş batınca dünya semasına nüzul eder ve fecir doğana kadar yok mu benden af isteyen affedeyim; yok mu benden rızık isteyen rızık vereyim; yok mu musibete uğramış onun derdine derman vereyim. Yok mu şöyle yok mu böyle der."** (İbn-i Mâce, ikame, 191; Ahmed b. Hanbel, Müsned, 2/258)

Buna göre, beraat kandilinin gündüzünde oruç tutmak Allah Resûlü'nün (salallahu aleyhi vessellem) bizzat tavsiyesidir, ve beraatı gecesini ve gündüzüyle beraber değerlendirebilmek adına mümkün olduğunca diğer tavsiye edilen şeylerle beraber yerine getirilmesi gereken bir sünnettir.

Allahım!

**Elimizde olanların ve
olmayanların kötülük ve
zararlarından Sana sığınıyorum.**

**Allahım! İmanı bize sevdire ve onu kalblerimizde
süsleyip zinetlendir. Küfür, fısık ve isyanı da bize
çirkin göster ve bizi hep dosdoğru yolda yürüyenlerden eyle.**

Allahım! Bize verdiğın can emanetini müslüman olarak geri al ve bizi müslüman olarak dirilt.

Bizi rüsva olmaktan ve fitneler karşısında kaybetmekten koruyarak salihler kervanına kat.

Allahım! Senden dünyada ve ahirette afv u afiyet dileniyoruz.

Allahım! Dinî hayatımız, dünya hayatımız, ailemiz ve malımız mülkümüz için Senden af ve afiyet diliyoruz.

Allahım! Açıklarımızı ört, bizi korktuklarımızdan emin kıl.. önümüzden, arkamızdan, sağımızdan, solumuzdan ve üstümüzden gelmesi muhtemel zararlardan bizi korus.

Altımızdan gelebilecek tehlikelere kurban gitmekten de Sana sığınıyoruz.

Ey tasaları gideren! Ey gamı, kederi izâle eden! Bizim tasamızı da gider. Bizim işimizi de kolay hale getir. Zayıflığımızı ve çaresizliğimize merhamet buyur.

Ey Âlemlerin Rabbi! Hiç ummadığımız sürprizlerle Sen bizi rızıklandır.

Allahım! Senden dileniyoruz:

**En hayırlı
amellerimizi son
amellerimiz, en
hayırlı günlerimizi de
Sana kavuştuğumuz
günler eyle.**